

Още с първите произведения, които поставят началото на видео арта, се очертават две посоки на работа с видеото като медия: от една страна, това е мисленето за образа като документ и за камерата като свидетел на определено действие. Например голяма част от ранния пърформанс арт стига до нас по този начин, като през времето функцията на видеото да „създава“ архиви се развива и самостоятелно в работата на много автори. Всичко това предполага то да бъде използвано, за да „запечатва“ моменти и ситуации, да разкрива и споделя „истини“. Тази линия продължава и до днес. Тя е свързана с новите технологии и живота на социалните медии, от екрана на телевизора до канала на YouTube и видеата във Фейсбук. От друга страна обаче, още от самото начало видеото се развива и като самостоятелен художествен език, като територия за експерименти със сетивното възприятие на света, което променя както характера, така и икономиката на образите. Така, ако времето на телевизионното предаване е определено ясно от целия апарат на произвеждане и начин на функциониране на телевизията, съобразен с това да произвежда някаква стойност, то времето във видеото е „чисто“; то е поток или траене. Ранните филми на Анди Уорхол са пример за това. В тях статична камера заснема просто и протяжно човешко действие в продължение на дълги часове. Естетическо оформяне на образите, опити с представата за пространство, с виртуалността и въображаемостта, и много други подходи също са част от работата с видеото като самостоятелно изразно средство. Във всички случаи целта е не да се отрази някаква реалност, но да се създаде дистанция, да се смени режимът на гледане.

Работата на Калин Серапионов, който най-често използва езика на видеото, е свързана с тази втора посока на изграждане на образите. Независимо дали ще се занимава с града като феномен („Choose Training“, 2014), дали ще снима множеството хора на някоя гара („Unrenderd“, 2001) или ще задава въпроса „на какво се надявате“ („In Addition“), взирайки се с камерата в лицата на минавачите, той не избира просто да документира някакво място, човек или събитие, но напротив – визуално и емоционално претворява образа така, че той да поражда значения, които го надхвърлят. Бихме могли да кажем, че по този начин художникът създава имагинерни пространства, но това е така само доколкото той използва метода на абстрахирането, като обикновено се фокусира върху отделни детайли (светлини, лица и т.н.), чрез които ни показва „голямата“ картина.

Макар и занимаващи се с въображението, повечето от работите на Калин Серапионов интерпретират, а не измислят реалността. Те говорят за света тук и сега, за клишетата и баналностите, така както и за очакването, близостта, привличането, надеждата. Може би най-устойчивото състояние, което занимава автора, е самотата, която обаче не е болест, а личен периметър, неизбежно съществуване със/при себе си, даващо широта, възможност за размисъл и споделяне с другия. Така, независимо колко отдалечен и безстрастен да изглежда понякога подходът в работите, той винаги е свързан

с любопитство и с изследване на определени емоции и състояния. Сякаш и заради това тогава, когато са показани под формата на видеоинсталации, голяма част от произведенията съдържат доза театралност, която обаче е лишена от сценичност или разказ. По-скоро тя е свързана с изграждането на определена среда, с ясната идея за геометрия и гледни точки в пространството, в което самият поглед на зрителя и неговото присъствие е режисирано.

Всички тези особености на работата на Калин Серапионов се откриват и в настоящата изложба, в която художникът показва три произведения с различен контекст и история на представяне. Всяко едно от тях освен самото себе си разкрива и мащаба на визуално мислене на художника, при който един подход се удържа чрез изразните средства на видеото, фотографията и обекта.

„Installation Look” (2016) представлява серия от фотографии и проектни компютърни рисунки, колажирани с образи, в която може да се види геометрията на пространствените решения на художника. Създадена изцяло от материал, който е част от подготовката, изследването и процеса на създаване, работата е едновременно личен „манифест” и отворен за зрителя прозорец. През отделните части от инсталацията се събират географски пространства и времена от Лос Анджелис и Сан Франциско, през Болония и Рим, до плажа на Варна и Стената на плача в Йерусалим. Градски пространства и символи, площади, хора, паметници, табели, столове, плажове, къщи са онези моменти и ситуации, които занимават автора и същевременно показват връзката между фотографията и начина, по който работи с видео.

Въпреки че работите на Калин Серапионов са мисли върху реалността, те не са документални. Дистанцията, която художникът създава, е възможност за осмисляне на образите, еротично привличаща ни към силата на тяхната самостоятелност. Видеото „Displace (без перука, без червило, без телефон и без цигари)” (2016) представлява именно такова дистанциране и разсъбличане на образа, при което той е лишен от плътност и се превръща в цветни, абстрактни криви, отчитащи движение, време и пространство. За първи път в работата си художникът използва 3D, което дава почти космическа дълбочина на картината, изпълнена с движенията на цветните вълни и звука на Ангел Симитчиев. Тя показва до каква степен развитието на видеото като медия продължава да е свързано с новите технологии и инструменти на гледане, на които придава друго значение, дълбочина и смисъл. Работата е създадена на базата на предхождащото я видео „Руса жена с червена рокля и ярко червило говори по телефона и пуши цигара”, 2016, което има същия абстрактен характер, макар и някъде там, иззад цветните криви на екрана, да се намира реална руса жена с плътно червено червило. Нея обаче можем само да си я въобразяваме.

Дематериализацията на образа във видеото в изложбата в Contemporary Space е компенсирана от материалността на обекта, който сякаш замества „документалността“ на първоизточника. Третата работа „I am safe“ (2016) представлява червен неонов надпис, който изписва тази повтаряща се фраза. Текстът има характера на хаштаг, но буквите са композирани така, че нямат начало и край; сякаш фразата е непрекъсната. Художникът използва в случая един от най-често повтаряните постове във Фейсбук, който хората изписват при бедствия и терористични атаки. “I am safe” означава още и “I am real; I am present”, което отправя към реалността и материалността на телата отвъд виртуалното пространство, и същевременно е онзи знак за присъствие на човека, от който най-вече се интересува авторът.

Владия Михайлова